

7/2036

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 14

04 Ocak 2012

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-2036)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 21.12.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-36973 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Aytuğ ATICI'nın tarafıma tevcih ettiği 7/2036 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Nükleer Enerji Proje Uygulama Dairesi Başkanlığından alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYTUĞ ATICI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2036)**

Sorular 1, 2, 3, 8, 9, 10:

Mersin'de Akkuyu Nükleer Güç Santrali kurulması Hükümetinizce kararlaştırılmıştır. Dünyada birçok ülke son zamanlarda meydana gelen nükleer kazalardan ders çıkararak nükleer santralleri kapatma kararı almıştır. Hiçbir enerjinin insan sağlığından değerli olmadığı iyice anlaşılmıştır. Bilimsel kaynaklar bir nükleer santralde hiçbir kaza veya işletme hatası olmaksızın santralin 5 km çevresinde yaşayan çocuklarda kan kanseri riskinin 2,2 kat arttığını göstermiştir. TÜSİAD'ın düzenlediği bir toplantıda yaptığınız konuşmada "Nükleer güç santrallerinin yapımı uluslararası ilişkilerin önemli bir konu başlığıdır. Her stratejik proje fizibil olmayabilir ama gerçekleştirmek zorunda kalınabilir" dediğinizi basından izledik. Buna göre;

- Mersin Akkuyu'da yapımına karar verdiğiniz Nükleer Güç Santrali ülkemiz enerji ihtiyaçları için mi yoksa stratejik gerekçelerle mi kurulacaktır?
- Akkuyu'ya nükleer santral yapılması stratejik bir kararsa bu hangi stratejinin ürünüdür? Hangi strateji insanın yaşama hakkından daha önemlidir?
- Bu stratejik kararların detaylarını halkımızla paylaşmayı düşünüyor musunuz?
- Deprem ve bölgesel sorunlar nedeniyle kaza veya bir saldırı durumunda meydana gelecek nükleer sızıntı için ne gibi tedbirler aldınız?
- Enerji tasarrufu ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ile nükleer risk almadan enerji elde etmek varken, bölge halkını, hatta gelecek nesillerini bile tehlikeye atan bu tesisin yapımı için halkın fikrini sordunuz mu?
- Uluslararası anlaşma kapsamına alarak yargı denetiminden kaçırdığınız Akkuyu nükleer santralinin doğrudan veya dolaylı olarak neden olduğu zararların sorumlusu kim olacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3, 8, 9, 10:

Önergede açıklama bölümünde verilen hususlar ile belirli soruların cevapları birbirini tamamlar mahiyette olduğundan birlikte cevaplandırılmıştır.

Nükleer Güç Santralleri (NGS) yatırımlarının, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirdiği, üretimi ve istihdamı arttırdığı, yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağladığı, uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirdiği, doğrudan yabancı yatırımları arttırdığı, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını giderdiği, çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağladığı bilinmektedir. NGS, ülkemizde tek kalemde yapılacak en büyük yatırım özelliğini taşımakta olup bu ölçekte bir yatırımın gerçekleşmesi için yatırımın yapılabilirliğini sağlayacak yani ülkemiz çıkarları ile yatırımın gerçekleşmesini sağlayacak noktanın ortaya çıkarılması büyük önem arz etmektedir.

Uluslararası Enerji Ajansının verilerine göre Dünya elektrik üretim kompozisyonuna bakıldığında, Dünya elektrik üretiminin yüzde 13,5'lik bölümünün nükleer enerjiden sağlandığı görülecektir. Ayrıca yarısı Fransa, ABD ve Japonya'da olmak üzere dünyada 442 nükleer santral işletmede, 61'i ise inşa halindedir. Fransa elektrik üretiminin yüzde 74'ünü, Japonya yüzde 29'unu, Almanya yüzde 28'ini, ABD yüzde 20'sini nükleer enerjiden karşılamaktadır. Ülkemiz özelinde bakılacak olunursa Bakanlığım kurumlarının projeksiyonlarına göre Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında elektrik enerjisi ihtiyacımızın bugünkü düzeyin iki katından daha fazla yaklaşık 500 milyar kWh olacağı tahmin edilmektedir. Bu doğrultuda, yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan ve enerji verimliliğinden maksimum düzeyde yararlanmaya çalışmamıza karşın kaynaklarımızın, hızla artan elektrik enerjisi ihtiyacımızı karşılamaya yetmemesi baz yükte çalışma kapasitesine sahip olan nükleer santralleri bir zorunluluk olarak karşımıza çıkarmaktadır. Dolayısıyla nükleer enerjinin enerji arz kaynaklarımız arasına dahil edilmesi, artan elektrik enerjisi talebinin karşılanması ve ithal yakıtlara bağımlılıktan kaynaklı risklerin azaltılması için elzemdir.

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYTUĞ ATICI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2036)**

Bu gerçekler karşısında ülkemizde nükleer enerjinin elektrik enerjisi üretimimiz içerisindeki payının 2023 yılına kadar yüzde 20 seviyesine ulaştırılması stratejik yaklaşımımız açısından son derece önemlidir. Ayrıca, Bakanlığımın www.enerji.gov.tr internet adresinde yayınlanan 2010-2014 dönemi Stratejik Planında nükleer enerjiye ilişkin hedefimiz yer almıştır.

Ülkemiz şartlarında ihale yöntemiyle nükleer santralin kurulmasının zorluğu geçmiş tecrübelerle sabit olduğu görülmüş ve şartlarımızı kabul eden ülkelerle ikili görüşmeler başlatılmıştır. Ülkemiz çıkarları göz önünde bulundurularak, objektif kriterler temelinde yürütülen uluslararası müzakereler neticesinde, 12 Mayıs 2010 tarihinde imzalanan ve TBMM tarafından 15 Temmuz 2010 tarihinde onaylanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde Akkuyu Sahasında bir Nükleer Güç Santralının Tesisi'ne ve İşletilmesine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma" yapılmasına karar verilmiş ve Anlaşmanın gerekleri mevzuata uygun olarak yerine getirilmektedir.

Nükleer santralin yapımının gerçekleştirilmesi ve yerli insan kaynaklarımız ile birlikte imal edilebilirliği yönünde çabalarımız devam edecek olup, kurulacak olan nükleer santralda güvenlik hususunun en üst seviyede tüm yönleriyle ele alınıp uygulamaya konacağı ve bu konuda Japonya örneğinden de yararlanılacağı hususunda şüpheye yer bırakılmayacaktır.

Yapılacak olan NGS, uluslararası standartlarda lisanslanacak ve denetlenecektir. Akkuyu'da kurulacak nükleer santral tasarımı;

- En büyük rüzgar hızına (kasırga, hortum, fırtına vb.) dayanabilecek,
- 20 tonluk bir uçağın çarpmasına,
- 30 kPa'lık ön basınçlı dış patlama ve şok dalgasına,
- 9 şiddetinde depremlere,
- Su baskınlarına dayanıklı olacaktır.

Soru 4:

Akkuyu'ya nükleer santral yapıldıktan sonra adeta Cennet'ten bir köşe olan Mersin'e gelen turist sayısında azalma olacağını ve Mersin turizminin ağır bir yara alacağını düşünüyor musunuz?

Cevap 4:

Turizm geliri bulunan pek çok ülke nükleer enerjiden faydalanmakta ve yine birçok nükleer reaktör turizm merkezlerine Akkuyu sahasında olduğundan çok daha yakındır. Akkuyu sahasının Antalya'ya uzaklığı 300 km civarındadır. Bulgaristan'da bulunan Belene santrali İstanbul'a 400 km, Romanya'daki Cernovoda Santrali ise 370 km uzaklıktadır. Bunun yanı sıra Fransa'da Paris'e 200 km'den daha yakın alanda 6 nükleer santral (Nogent, Dampierre, Saint-Laurent, Penly, Paluel, Belleville) bulunmakta ve Nogent santralının Paris'e uzaklığı 90 km; İspanya'da Madrit'e 200 km'den daha yakın alanda 4 nükleer santral (Jose Cabrerias, Trillo, Valdecaballeros, Almaraz) bulunmakta ve Jose Cabrerias santralının Madrit'e uzaklığı 50 km; İngiltere'de Londra'ya 200 km'den daha yakın alanda 9 nükleer santral (Bradwell, Sizewell, Dungeness, Winfrith, Oldbury, Berkeley, Paluel, Penly, Gravelines) bulunmakta ve Bradwell santrali Londra'ya 70 km mesafededir. Bu ülkelerin Türkiye'den çok daha fazla turist çeken ülkeler olması nükleer santrallerin turizm üzerinde herhangi bir olumsuz etkisi olmadığının en önemli kanıtıdır. Dolayısıyla, kurulacak nükleer santrallerin en çok turist çeken şehrimiz olan İstanbul başta olmak üzere Mersin dahil diğer illerimize gelen turist sayısına olumsuz herhangi bir etkisi olmayacağı değerlendirilmektedir.

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYTUĞ ATICI'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/2036)**

Sorular 5, 6:

- Muz, çilek, narenciye, kayısı, zeytin ve yaş sebze ihracatında büyük başarı sağlamış olan Mersin'de nükleer santral sonrasında ihracatın azalacağını düşünüyor musunuz?
- Mersin'de yaşayan yurttaşlarımızın geçim kaynaklarının büyük ölçüde tarım ve balıkçılık olduğu düşünüldüğünde nükleer santralin bölge halkında ciddi bir geçim sıkıntısı yaratacağı aşikar olduğuna göre ne gibi tedbirler aldınız?

Cevaplar 5, 6:

Yukarıda açıklandığı üzere nükleer güç santralleri (NGS) yatırımlarının, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirdiği, üretimi ve istihdamı arttırdığı, yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağladığı, uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-

geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirdiği, doğrudan yabancı yatırımları arttırdığı, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını giderdiği, çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağladığı bilinmektedir.

Günümüzde 104 adet nükleer santral ile en fazla nükleer güç santraline sahip olan Amerika Birleşik Devletleri ve yine 58 adet nükleer güç santrali ile Fransa en fazla tarımsal ürün ihracatı yapan ülkelerin başında gelmektedirler. Dolayısıyla kurulacak nükleer santrallerin tarım ürünlerinde ihracatı olumsuz yönde etkileyeceği doğru bir yaklaşım olarak değerlendirilmemektedir. Önergede söz edildiğinin aksine nükleer güç santralleri Mersin ilinin ekonomisine milyarlarca dolar düzeyinde katkı sağlayacak ve istihdam artışı yaşanacaktır.

Örneğin, Fransa'da bulunan Loire Nehri üzerinde 14 adet nükleer güç santrali bulunmasına rağmen bu nehrin suyu sulamada kullanılmakta, nehrin denize döküldüğü koyda balıkçılık yapılmakta ve yüzülmektedir. Ayrıca Loire Nehri Vadisi, Fransa'daki 30 adet dünya kültür mirası alanı içerisinde de yer almaktadır. Loire Nehri ve kollarının oluşturduğu vadide kalitesi dünyaca bilinen üzüm bağ alanları bulunmaktadır.

Soru 7:

Nükleer santral sonrasında diğer ülkelerde olduğu gibi kanser olgularında artış olacağına göre Mersin'de bir onkoloji merkezi kurmayı planlıyor musunuz?

Cevap 7:

İnsanlar, hayatın bir parçası olarak uzay ve güneşten gelen kozmik ışınlar, yer kabuğunda bulunan radyoizotoplar dolayısıyla toprak ve yapı malzemeleri, su ve gıdalar gibi doğal kaynaklardan ışınlanmaktadır. Bunlara ilave olarak enerji üretimi, tıp, endüstri, araştırma, tarım ve hayvancılık gibi pek çok alanda kullanımı kaçınılmaz olan yapay kaynaklar nedeni ile doz almaktadır. Yaşam standartları, yaşanan ortamların fiziksel özellikleri ve coğrafi şartlara bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte dünya genelinde kişi başına yaklaşık 2,4 mSv yıllık doza maruz kalınmaktadır. Nükleer santral yakınında yaşayan bir kişinin alacağı radyasyon miktarı, doğadan kaynaklanan radyasyon miktarının 1/300 (üçyüzde biri) kadardır. Örnek olarak, dünyada en fazla nükleer santralin olduğu Amerika Birleşik Devletlerinde bu tür santrallerden dolayı halkın doğal radyasyona ek olarak aldığı miktar yılda 0,05 mSv'in altında olarak belirlenmiştir. Halk için kabul edilebilir radyasyon dozu sınırı yılda 1 mSv'dir. ABD'nin bir ucundan diğer ucuna uçakla yolculuk yapmakla alınan doz yaklaşık 3-5 milirem'dir. Bu değer bir NGS kapısında 24 saat oturulduğunda bile alınmayacak bir doz değeridir. Akkuyu'da dahil olmak üzere kurulacak olan NGS'ler uluslararası standartlarda lisanslanacak ve denetlenecektir.